

ankara üniversitesi
tömer
1984

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi ve Yabancı Dil Öğretimi Araştırmaları

**Aralık 2017
Ankara**

Grafik Tasarım-Dizgi

Zuhal AKIN

Kapak Tasarım

Gamze KANTAŞ

ISBN

978-605-136-355-4

Basım Tarihi

Aralık 2017, Ankara

Baskı Yeri

ANKARA ÜNİVERSİTESİ BASIMEVİ

İncitaşı Sokak No: 10

06510 Beşevler / ANKARA

Tel: 0 (312) 213 66 55

Suriyelilere Türkçe Eğitimi Verecek Olan Türkçe Öğretmenlerinin Mesleki Yeterlik Algılarının İncelenmesi

*The Investigation of the Professional Qualifications of Turkish Language
Teachers Who Will Teach Turkish Language to Syrians*

Yrd. Doç. Dr. Ömer Tuğrul Kara
Yrd. Doç. Dr. Başak Karakoç Öztürk
Yrd. Doç. Dr. B. Erdem Dağistanlıoğlu
Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Öz

Suriyeli öğrencilere Türkçe öğretmek amacıyla “Suriyeli Öğrencilerin Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonu” projesi kapsamında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yaklaşık 4000 öğretmene hizmet içi eğitim verilmiştir. Bu çerçevede sınıf öğretmenleri, Türk dili ve edebiyatı öğretmenleri ve Türkçe öğretmenleri ilgili alanda eğitim almışlardır. Bu öğretmenlerin seçiminde eğitim düzeyleri, yabancılara Türkçe öğretimi alanındaki yayınları ve aldıkları eğitimler göz önünde tutulmuş, bu çerçevede bir mülakat yapılmıştır. Tüm bu seçme kriterleri sonucunda eğitim almaya hak kazanmış öğretmenlerin mesleğe hazır olup olmadıkları ve mesleki yeterlik algılarının ne düzeyde olduğu bilinmemektedir. Bu araştırmanın temel amacı Suriyelilere Türkçe eğitimi verecek olan Türkçe öğretmenlerinin mesleki yeterlik algılarının incelenmesidir. Bu çalışmada veriler “Mesleki Yeterlik Algısı Ölçeği” aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmaya Suriyeli öğrencilere Türkçe öğretmek amacıyla “Suriyeli Öğrencilerin Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonu” projesi kapsamında eğitim alan toplam 127 Türkçe öğretmeni katılmıştır. Araştırma sonucunda Suriyelilere Türkçe eğitimi verecek olan Türkçe öğretmeni adaylarının mesleki yeterlik algılarının ne düzeyde olduğu belirlenecek, böylece hangi alanlarda yetersiz oldukları tespit edilecektir. Bu çerçevede Suriyelilere Türkçe öğretecek Türkçe öğretmenlerinin seçiminde farklı hizmet içi eğitimlerin ve uygulamaların önemi tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türkçe Öğretmeni, Türkçe Eğitimi, Suriyeliler, Mesleki Yeterlik Algısı.

Abstract

Approximately 4000 teachers were provided in-service training activities by the Ministry of National Education, focusing on the scope of the project on the integration of Syrian Students upon Turkish Education System, so as to teach the Turkish language to syrian students. Within this framework, all teachers who are dealing with Turkish language teacher, Turkish language and literature and preservice elementary teachers have been educated through the field. The selection of these teachers was based on their level of education, publications in the field of teaching Turkish language to foreigners, and the educations they received and according to this framework there has been held an interview. As a result of all these selection criteria, it is not known whether the teachers entitled to education are ready for their job and the level of professional competence perceptions. The primary goal of this research is to examine the professional competence perceptions of Turkish teachers who are going to teach turkish language to syrians. In this study, the data has been collected by means of the "Perception of Profession Perception Scale". The total of 127 Turkish language teachers who have been in the project "Integration of Syrian Students into Turkish Education System" have participated in this research in order to teach the turkish language to syrians. As a result of the research, the level of professional competence perceptions of the Turkish language teacher candidates who will teach turkish language to syrians will be determined, and thus they will be identified in which areas they are inadequate. In this context, different kind of in-service trainings and the importance of the applications will be discussed in the selection of Turkish teachers who are going to teach turkish language to Syrian.

Keywords: Turkish Language Teacher, Turkish Language Education, Syrians, Perception of Professional Competence.

Giriş

Ülkelerin gelişmesi, ilerlemesi ancak iyi ve verimli bir eğitim sürecinin gerçekleşmesiyle olur. Oktay ve Unutkan'a (2008, s. 8) göre eğitim sürecinden istenilen verimin alınabilmesi ancak nitelikli öğretmenlerle gerçekleşebilir. Çünkü eğitimde kalitenin ön koşulu nitelikli öğretmenlerdir. Millî eğitimin genel amaç ve temel ilkelerinin gerçekleştirilmesi açısından da en önemli unsur, öğrenci başarısının anahtarı, okul yönetiminin gizli kahramanı öğretmenlerdir.

Öğretmen adaylarının seçiminde öğretmenlik mesleğini seven ve isteyen adayların seçilmesi, nitelikli öğretmen yetiştirmenin ilk adımıdır (Şişman, 2007, s. 194). Geleneksel anlayışta öğretmen, bilgiye sahip olan ve bilgiyi aktaran kişi olarak görülmekteyken, bilginin elde edilmesinde ve kullanılmasında ortaya çıkan teknolojik gelişmeler, öğretmenin sınıf içerisindeki rolünü de değiştirmiştir. Bilgiye ulaşmadaki bütün teknolojik olanaklara karşın, insan bir yol göstericiye çok daha fazla gereksinim duymaktadır (Karacaoğlu, 2008, s. 71).

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nda "Öğretmenlik mesleğine hazırlık; genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon ile sağlanır." ifadesi yer almaktadır. Bu bağlamda bir öğretmenin mesleğe hazır olması bu üç alandaki yeterlik durumuyla doğrudan ilgilidir. Bu nedenle öğretmen yetiştiren bölümlerin dersleri de bu gerçekliğe göre belirlenir. Dolayısıyla bir Türkçe öğretmenin hem Türkçe alanı olarak tanımlanabilecek olan dil, dil bilim, yazın, metin bilgisi, vb. açılardan hem de pedagojik bilgi olarak tanımlanabilecek olan, öğrenme/öğretme, sınıf yönetimi, stratejiler, motivasyon, materyal kullanımı vb. açılardan hem de genel kültür açısından yeterlilik göstermesi gerekir (Ülper ve Bağcı, 2012, s. 1116).

İlgili alanyazını incelendiğinde öğretmen yeterliklerine ilişkin birçok çalışma bulunmaktadır: Akpınar, Turan ve Tekataş, 2004; Aydın, Bıçak ve Kaya, 2010; Bülbül ve Slogar, 2012; Çubukçu, 2010; Demiral, Baydar ve Gönen, 2010; Ereş, 2010; Gelen ve Özer, 2008; Gözütok, 1995; Karacaoğlu, 2008; Köksal, 2008; Merter ve Camuzcu, 2010; Öksüzoğlu, 2009; Özbek, Kahyaoğlu ve Özgen, 2007; Taşgın, 2010; Taşgın ve Sönmez, 2013. Yerlikaya ve Öner, 2009; Yeşilyurt, 2011; Yurdugül, Erdem ve Seferoğlu, 2010.

Özel alan yeterliklerine ilişkin yapılan araştırmalar da mevcuttur: Dede, 2008; Kahramanoğlu ve Ay, 2013; Kahyaoğlu ve Yangın, 2007; Kök, Çiftçi ve Ayık, 2011; Kuşuoğlu, 2004; Taşdemir, 2007; Temizkan, 2008; Ülper ve Bağcı, 2012.

Öğretmen yeterlikleriyle ilgili yapılan bu araştırmalar incelendiğinde Türkçe öğretmen adaylarının mesleki yeterliklerinin incelenmesiyle ilgili çok az çalışmaya rastlanırken,

Suriyelilere Türkçe öğretecek öğretmenlerin mesleki yeterlikleriyle ilgili herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Nitekim Suriyeli sığınmacılara Türkçe öğretecek öğretmenlerin mesleki yeterlik algılarının belirlenmesinin bu alanda düzenlenecek öğretmen yetiştirme programlarına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Türkiye, son yıllarda Orta Doğu'da patlak veren olaylar sonucunda yoğun bir göç dalgasıyla karşı karşıya kalmıştır. Bu süreçle birlikte ülkemizde üç milyona yakın Suriyeli mülteci yaşamaya başlamıştır. Bu insanların barınma, yeme-içme ve istihdam gibi temel ihtiyaçlarının yanı sıra eğitim ihtiyaçları da ortaya çıkmıştır. Nitekim Türkiye bu insanların ihtiyaçlarını elinden geldiği kadar karşılamaya çaba göstermiştir. Bu sebeple kasım 2016 tarihinde yaklaşık dört bine yakın öğretmen, Suriyelere eğitim vermek için hizmet içi kursa tabii tutulmuştur. Türk dili edebiyatı, sınıf öğretmenliği, Türkçe öğretmenliği bölümlerinden mezun olan öğretmenler belli kriterler çerçevesinde seçilmişler ve bir mülakata alınmışlardır. Sonrasında bu öğretmenler hizmet içi eğitim görerek ülkemizin farklı bölgelerine; Suriyelilere Türkçe öğretmek ve onların ülkeye uyum sağlamalarına yardımcı olmak amacıyla görevlendirilmişlerdir. Ancak belli kriterlere göre seçilen bu öğretmenlerin Suriyelilere Türkçe öğretebilecek mesleki yeterliği taşıyıp taşımadıkları konusu tartışmaya açıktır. Sürecin hızlı olması ve bu anlamda tam olarak bir hazırlık yapılmaması bu öğretmen adaylarının alanda başarılı olmalarını olumsuz etkilemektedir. Nitekim bu öğretmenlerin hizmet içi eğitim aldığı süreçte bizzat dile getirdikleri kaygılar ve söylemler bu durumun bir göstergesidir. Bu çalışmayla özellikle Türkçe öğretmenlerinin bu alandaki mesleki yeterlikleri ölçülmeye çalışılmış, var olan problemlerin çözümü için ipuçları ortaya çıkarılmak istenmiştir.

1. Suriyelilere Türkçe Öğretecek Türkçe Öğretmenlerinin Mesleki Yeterlikleri

Eğitimde öğretmenin gücü yadsınamaz bir gerçektir. Bir ülkenin ilerlemesi eğitimli insan gücüyle olacaktır. Eğitimli insanı yetiştirecek olan yine nitelikli öğretmenlerdir. Öğretmenlerin istenilen nitelikte olması bir takım kavramların gerçekleşmesine bağlıdır. Bu kavramların başında “öğretmen yeterliği” gelmektedir. “Yeterlik” bir işi gerçekleştirebilme, bir görevi yerine getirebilme gücü olarak tanımlanmaktadır. Yeterlik kavramı; öğretmen açısından değerlendirildiğinde, öğretmenliğin gerektirdiği görev ve sorumlulukları gerçekleştirebilmek için sahip olunması gereken bilgi, beceri ve tutumları ifade etmektedir (Benzer, 2011, s. 14). Öğretmen yeterliği aynı zamanda bir öğretmenin, öğrenmede zorluk çeken çocuklarda bile başarıyı yakalayabileceğine olan inancıdır (Slavin, 2000, s. 257).

MEB ve YÖK'ün ortaklaşa çalışmaları sonucunda 2006 yılında öğretmenlik mesleğinin genel ve özel alan yeterliklerini belirlemek için çalışmalara başlanmış, 2008'de "Öğretmen Yeterlikleri" kitabı hazırlanmıştır. MEB bu yeterlikleri belirlerken "21. yüzyılda öğretimin niteliği nasıl olmalıdır?" ve "Hangi nitelikte öğrenci ve öğretmen istiyoruz?" sorularına cevap aramıştır (MEB, 2008).

"Öğretmen Yeterlikleri" kitabında öğretmenlik mesleği genel yeterliklerinin hazırlanma amaçları şu şekilde ifade edilmiştir (MEB, 2008):

- Millî eğitim hedeflerinin desteklenmesine katkı sağlamak,
- Ulusal iş birliği ve bilgi paylaşımını daha etkin olarak gerçekleştirmek,
- Öğretmenlerin niteliği ve kalitesi için kıyaslama, karşılaştırma yapılabilecek bir yapı/sistem oluşturmak,
- Öğretmenlik mesleğinin statüsü ve kalitesi açısından toplumsal beklentilerde tutarlılık oluşturmak,
- Öğretmenlerin mesleki gelişimlerinde esas alınacak açık, anlaşılır ve güvenilir bir kaynak oluşturmak,
- Ulusal düzeyde profesyonel öğretmenlik seviyesinin tartışılmasında kullanılacak ortak terim ve tanımlamaları içeren bir dil birliği sağlamak,
- Öğretmenlerin bilgi, beceri, tutum ve değerlerini tanımlayarak, toplum tarafından fark edilmesini ve toplumun gözünde statülerinin yükseltilmesini sağlamak,
- Öğrencilerin "öğrenmeyi öğrenmesi" için fırsatlar sağlamak,
- Öğretmenlerin görevlerini şeffaflaştırarak veliler ve toplum için kalite güvencesini oluşturmak.

Öğretmenlik mesleğinin icrası sırasında öğretmenin iki temel niteliği ortaya çıkar: kişilik nitelikleri ve mesleki nitelikler. Öğretmen sınıf ortamında çok farklı insan tipiyle, dolayısıyla da çok farklı sorunlarla karşılaşabilmektedir. Bu sorunların üstesinden gelebilmesi için de mesleki bilgilerin yanı sıra bazı kişisel niteliklere sahip olması gerekir. Öğretmenin kişisel özellikleri öğrencinin derse ve okula karşı tutumunu etkilemektedir. Olumsuz kişiliklere sahip bir öğretmen, öğrencinin okuldan soğumasına ve başarısız olmasına neden

olabilir. Çoğu zaman öğrenci öğretmenin anlattıklarından ziyade, konuya yaklaşımından etkilenmektedir (Başaran, 2004, s. 207).

Tüm öğretmenlik alanlarında olduğu gibi Türkçe Öğretmenliği programında da öğretmen adaylarının mesleki bir yeterliliğe sahip bir şekilde mezun olmaları beklenir. Bu açıdan lisans diploması adayların mesleki olarak yeterli olduklarına işaret eder. Bu amaçla da program dört yıl boyunca uygun ders içeriklerini sunar. Bu sürecin en önemli halkalarını son sınıftaki “Okul Deneyimi” ve “Öğretmenlik Uygulaması” dersleri oluşturmaktadır. Yine 3. sınıftaki “Özel Öğretim Yöntemleri I” ve “Özel Öğretim Yöntemleri II” bu süreci destekleyen diğer önemli derslerdir. “Her mezun olan aday bu anlamda yeterli midir?” sorusuna bir yanıt verebilmek için öğrencinin notlarına bakılabilir ya da ayrı sınavlarla yeterlik durumları ölçülebilir. Bu ölçme işlemi; öğretim ortamları, öğrenci özellikleri, öğretici nitelikleri vb. gibi birçok değişkene bağlı olsa da öğretmen yeterlikleri açısından bir fikir vermektedir. Ancak bu tür ölçme işlemleri sonucunda ortaya çıkan sonuç öğretmen adaylarının kendilerini yeterli görüp görmedikleri bakımından bir sonuç ortaya koymaz. Öyle ki notları son derece yüksek olsa da ya da KPSS puanı ne denli yüksek olsa da bir öğretmen adayı kendisini yeterli görmeyebilir ya da notları ve KPSS puanı düşük olsa da yeterli görebilir (Ülper ve Bağcı, 2012, s. 1116). Her şey yolunda gidip aday öğretmenler mezun olup atandıktan sonra Millî Eğitim Bakanlığınca düzenlenen hizmet içi eğitim seminerlerine katılarak da yeterliliklerini geliştirebilirler. Öğretmen adaylarının kişisel gayretleri ve deneyimleri de bu süreci olumlu yönde etkileyecek unsurlardandır. Ancak ülkemizde eğitim fakültelerinde uygulanan sistemin doğru şekilde işlediği tartışmaya açıktır. On dört haftada hatta sekiz haftada ehil olmayan kişilerce verilen formasyon eğitimi bunun en güzel örneğidir. Bu öğretmen adaylarında “Bilgi birikimim iyi, ben iyi öğretmenlik yaparım. Formasyon eğitiminde belgemi alayım yeter.” şeklinde temel bir algı gözlenmektedir (Göçer, 2015, s. 15). Yine mevcut öğretim programlarının içeriği, uygulanma biçimleri, eğitim veren veya danışmanlık yapan öğretim elemanın alanında uzman olmaması süreci olumsuz etkileyen başka etkenlerdir. Aynı durum öğretmenlerin hizmet içi eğitim almalarında da yaşanmaktadır. “Öğretmenlik mesleğine ilişkin yeterliklerin ve tutumların kazanıldığı eğitim fakültelerinin sahip olduğu olanaklar (ekonomik, öğretim elemanı sayısı, bina ve tesis durumu vb.) bu fakültelerde yetiştirilen öğretmen adaylarının kendilerini mesleki olarak yeterli ve öğretmenlik mesleğine ilişkin olumlu tutum kazanmış birer öğretmen olarak algılamalarında oldukça önemli bir role sahiptir” (Çapri ve Çelikkaleli, 2008, s. 34).

Suriyeli sığınmacıların Türkçe öğrenmesi ülkemizde dış etkenli eğitim sorunlarının başında gelmektedir. Ülkemizde yaklaşık üç milyon Suriyeli sığınmacının bulunması, sorunu güncel tutmaktadır. Bu durum yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanının büyük oranda Suriyeli sığınmacılara Türkçe öğretimi konusu üzerine eğilmesine ve öğretmen

adaylarının Suriyeli sığınmacılara Türkçe öğretiminde uzmanlaşmalarına vesile olmuştur. Bu anlamda öğretmen yeterlilikleri belirlenirken Türkçe öğretmenlerinin bu durumu göz önünde tutmaları ve ölçeği bu açıdan yanıtlamaları beklenmiştir. Bu çalışma Türkçe öğretmenlerinin Suriyeli sığınmacılara dil öğretiminde etkili olup olmadıkları konusunda ne düşündüklerini ortaya koymak açısından önemlidir. Nitekim bu durum alanyazınında var olan eksikliği gidermek açısından da önemlidir. Bu çerçevede araştırmanın problem cümlesini “Suriyelilere Türkçe öğretecek Türkçe öğretmenlerinin mesleki yeterlikleri nasıldır?” cümlesi oluşturabilir. Araştırma sonucunda elde edilen bulguların eğitimin en önemli unsurlarından biri olan öğretmenlerin mesleklerine ilişkin yeterlikleri konusunda kendilerini nasıl bulduklarını, bu yeterliklerin geliştirilmesi ve istenilen seviye ulaştırılması açısından nelere ihtiyaç duyulduğunu tespit bakımından önemli olacağı düşünülmektedir.

2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, Suriyeli sığınmacılara Türkçe öğretecek olan Türkçe öğretmenlerinin mesleki yeterlik algılarını belirlemektir.

2.1. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Suriyelilere Türkçe öğretmek amacıyla hizmet içi eğitime alınan Türkçe öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Suriyeli öğrencilere Türkçe öğretmek amacıyla “Suriyeli Öğrencilerin Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonu” projesi kapsamında eğitim alan toplam 127 Türkçe öğretmeni oluşturmaktadır.

2.2. Araştırmanın Modeli

Araştırma tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Betimsel araştırmalar; var olan bir durumun olduğu gibi betimlenmeye ve araştırma konusu olan bireylerin kendi koşulları içerisinde tanımlanmaya çalışıldığı araştırmalardır (Karasar, 2008). Tarama modeli aynı zamanda bir konuya ilişkin katılımcıların görüş, ilgi, beceri, tutum vb. özelliklerini belirlemeye yönelik geniş örneklemleri araştırmalardır (Büyüköztürk vd., 2014).

2.3. Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmada öğretmenlere ait bilgileri toplamak amacıyla “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır. Öğretmenlerin kendilerine ilişkin mesleki yeterlik algılarını ölçmek

amacıyla da Çakır, Erkuş ve Kılıç (2004) tarafından geliştirilen ve 30 maddeden oluşan beşli Likert tipi bir ölçek kullanılmıştır. Ölçekteki maddeler “Çok yetersiz” ve “Çok yeterli” arasında değişen 5’li likert tipi yapıya sahiptir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 30 en yüksek puan ise 150’dir. Temel Bileşenler Faktör Analizi sonucunda özdeğeri 1.0’dan büyük 6 faktör bulunmasına rağmen, ölçeğin tek faktörde toplanma eğiliminde olduğu gözlenmektedir. Bu ölçekle öğretmenlerin kendi mesleki yeterlikleri, eğitim-öğretim süreci içerisinde karşılaçacakları zorluklarla baş etmek için deneyim ve bilgilerini kullanmaya dair görüşleri ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Verilerin analizi bilgisayar ortamında SPSS 15.0 paket programı kullanılarak yapılmıştır. Tanımlayıcı veri analizinde; frekans, yüzde, ortalama analizlerinden yararlanılmıştır.

3. Bulgular ve Tartışma

Bu bölümde Suriyelilere Türkçe öğretecek olan Türkçe öğretmenlerine uygulanan ölçekten elde edilen bulgular yer almaktadır. Örneklemede yer alan Türkçe öğretmenlerine yönelik bulgular Tablo 1’de sunulmuştur:

Tablo 1. Kişisel Bilgilere Yönelik Bulgular

		f	%
Cinsiyet	Kadın	87	68,5
	Erkek	40	31,5
Fakülte	Eğitim Fakültesi	127	100
Bölüm	Türkçe Eğitimi / Öğretmenliği	127	100
Sosyal Etkinlik	Haftada Bir	47	37
	İki Haftada Bir	26	20,5
	Ayda Bir	35	27,6
	Diğer	19	14,9
Boş Zaman	Kitap / Gazete	42	33,1
	Televizyon	7	5,5
	Kahvehane	1	0,8
	İnternet	40	31,5
	Sohbet	26	20,5
	Diğer	11	8,7

Tablo 1 incelendiğinde katılımcıların % 68,5'inin kadın, % 31,5'inin erkek olduğu görülmektedir. Katılımcıların tamamı Türkçe Öğretmenliği programından mezundur. Öğretmenlerin sosyal etkinliklere katılımlarına bakıldığında en fazla oranın % 37'yle haftada bir seçeneğinde toplandığı görülmektedir. Bu haliyle öğretmenlerin sosyal etkinliklere katılımlarının yüksek olduğu düşünülebilir. Öğretmenlerin boş zamanlarını değerlendirme durumlarına bakıldığında en fazla oranın % 33,1 ile Kitap/ Gazete seçeneğinde toplandığı görülmektedir. Bu durum öğretmenlerin en fazla kitap ya da gazete okuyarak vakit geçirdiklerini göstermektedir.

Örnekleme yer alan Türkçe öğretmenlerinin mesleki yeterlik algılarına ilişkin bulgular Tablo 2'de sunulmuştur:

Tablo 2. Türkçe Öğretmenlerinin Mesleki Yeterlik Algılarına İlişkin Bulgular

	N	X̄	Çok Yetersiz		Yetersiz		Kısmen Yeterli		Yeterli		Çok Yeterli	
			f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1. Alanımla ilgili olarak günlük ders planı hazırlayabilirim.	127	3,89	-	-	-	-	28	22	84	66,1	15	11,8
2. Öğrencileri güdüleyebilmek için neler yapılması gerektiğini biliyorum.	127	3,97	-	-	1	0,8	27	21,3	74	58,3	25	19,7
3. Dersi öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerine uygun hazırlamada zorlanmam.	127	3,94	-	-	-	-	32	25,2	70	55,1	25	19,7
4. Dersi ilginç kılmak için neler yapılması gerektiğini belirleyebilirim.	127	4,06	-	-	4	3,1	23	18,1	62	48,8	38	29,9
5. Hedef davranışları belirleyebilmede güçlük çekmem.	127	3,89	-	-	-	-	25	19,7	90	70,9	12	9,4
6. Öğrenmeyi kolaylaştıracak yöntem ve teknikleri kullanabilirim.	127	4,14	-	-	1	0,8	19	15	68	53,5	39	30
7. Dersin içeriğini gerçek yaşamla ilişkilendirerek sunabilirim.	127	4,26	-	-	-	-	13	10,2	68	53,5	46	36,2
8. İçeriği somuttan soyuta, kolaydan zora doğru sunmada zorlanmam.	127	4,22	-	-	1	0,8	16	12,6	63	49,6	47	37

9. Sınıf içindeki etkinlikleri öğrenciler arasında kargaşaya yol açmadan düzenleyebilirim.	127	3,78	-	-	5	3,9	41	32,3	58	45,7	23	18,1
10. Etkili bir sınıf yönetimi için gerekli ilkeleri sınıf ortamında uygulayabilirim.	127	3,92	-	-	1	0,8	38	29,9	58	45,7	30	23,6
11. Sınıftaki tüm öğrencilerin derse katılımını sağlamak için gereken her şeyi yapabilirim.	127	4,04	-	-	6	4,7	24	18,9	56	44,1	41	32,3
12. Öğrenci işbirliğini ve iletişimini geliştirmek için sınıf içi düzenlemeler yapabilirim.	127	4,14	-	-	2	1,6	18	14,2	67	52,8	40	31,5
13. Zamanı dersin tüm aşamalarını gerçekleştirebilecek şekilde kullanabilirim.	127	3,76	2	1,6	8	6,3	36	28,3	54	42,5	27	21,3
14. Etkinlikler sırasında açık ve anlaşılır yönergeler vermede zorlanmam.	127	4,17	-	-	3	2,4	14	11	69	54,3	41	32,3
15. Tahtayı etkili biçimde kullanabilirim.	127	4,21	1	0,8	3	2,4	15	11,8	57	44,9	51	40,2
16. Sesimi sınıf ortamına göre ayarlayabilir ve etkili bir biçimde kullanabilirim.	127	4,47	-	-	1	0,8	9	7,1	46	36,2	71	55,9
17. Alanımla ilgili olarak bilimsel açıdan kendime güvenirim.	127	4,09	-	-	2	1,6	29	22,8	51	40,2	45	35,4
18. Öğrencilere eşit davranmada zorlanmam.	127	4,40	-	-	4	3,1	13	10,2	38	29,9	72	56,7
19. Öğrenci hatalarını uygun biçimde düzeltebilirim.	127	4,29	-	-	1	0,8	11	8,7	65	51,2	50	39,4
20. Öğrencilerimin beni eleştirmelerinden rahatsızlık duymam.	127	4,23	2	1,6	3	2,4	15	11,8	51	40,2	56	44,1
21. Ders kitabını öğretmene yol gösterici olarak benimseyip olası eksikliklerini giderici önlemler alabilirim.	127	4,14	1	0,8	4	3,1	16	12,6	61	48	45	35,4

22. Dersin sonunda konuyu toparlayabilir, kısa bir değerlendirme yapabilirim.	127	4,32	-	-	1	0,8	8	6,3	67	52,8	51	40,2
23. Öğrencilerin eleştirileri yönünde eksikliklerimi gidermek için çaba gösterebilirim.	127	4,34	-	-	1	0,8	8	6,3	65	51,2	53	41,7
24. Öğrencilere karşı herhangi bir nedenden ötürü önyargılı davranmam.	127	4,25	1	0,8	3	2,4	17	13,4	48	37,8	58	45,7
25. Öğrencilerin bireysel sorunlarının onların eğitim sürecini etkileyeceğini düşünerek sorunlarının çözümü için çaba harcayabilirim.	127	4,35	-	-	1	0,8	9	7,1	62	48,8	55	43,3
26. Dersin somutlaştırılmasını sağlamak amacıyla yaratıcılığımı kullanarak basit araç ve gereçler geliştirebilirim.	127	4,14	1	0,8	1	0,8	19	15	64	50,4	42	33,1
27. Öğrencilerin sorularını (saçma, basit, gereksiz olsa bile) ciddiye alıp içtenlikle yanıtlayabilirim.	127	4,39	-	-	1	0,8	19	15	36	28,3	71	55,9
28. Öğrencilerin olumsuz davranışlarını görmezden gelip olumlu davranışlarını ön plana çıkarmaya çalışabilirim.	127	3,99	1	0,8	5	3,9	19	15	71	55,9	31	24,4
29. Kendimi öğrencilerin her birinin başarılı olabileceği öğrenme yaşantılarına geçmelerini sağlayabilecek yeterlikte görüyorum.	127	4,31	-	-	-	-	15	11,8	58	45,7	54	42,5
30. Ders kitabına bakmadan ders anlatabilirim.	127	3,93	-	-	-	-	23	18,1	89	70,1	15	11,8

Tablo 2 incelendiğinde Türkçe öğretmenlerinin en yüksek ortalama puanı ($\bar{X}=4,47$) ile 16. maddeden aldıkları görülmüştür. 16. madde “*Sesimi sınıf ortamına göre ayarlayabilir ve etkili bir biçimde kullanabilirim.*” şeklindedir. Bu ifadeyle öğretmenlerin % 92,1’i kendilerini yeterli, % 0,8’i yetersiz, % 7,1’i ise kısmen yeterli görmektedirler. Bu maddeyi 18. madde ($\bar{X}=4,40$) takip etmektedir. 18. maddede “*Öğrencilere eşit davranmada zorlanmam.*” ifadesi yer almaktadır. Bu ifadeyle öğretmenlerin % 86,6’sı kendilerini yeterli, % 3,1’i yetersiz, % 10,2’si ise kısmen yeterli görmektedir. Türkçe öğretmenlerinin üçüncü olarak en yüksek ortalama puanı ($\bar{X}=4,39$) ile 27. maddeden aldıkları görülmüştür. 27. madde “*Öğrencilerin sorularını (saçma, basit, gereksiz olsa bile) ciddiye alıp içtenlikle yanıtlayabilirim.*” şeklindedir. Bu ifadeyle öğretmenlerin % 84,2’si kendilerini yeterli, % 0,8’i yetersiz, % 19’u ise kısmen yeterli görmektedirler.

Türkçe öğretmenlerinin mesleki yeterlikle ilgili algılarını gösteren Tablo 2’de en düşük ortalama değeri ($\bar{X}=3,76$) ile 13 maddeden aldıkları görülmüştür. 13. madde “*Zamanı dersin tüm aşamalarını gerçekleştirebilecek şekilde kullanabilirim.*” şeklindedir. Bu ifadeyle öğretmenlerin % 63,8’i kendilerini yeterli, % 6,3’ü yetersiz, % 28,3’ü ise kısmen yeterli görmektedirler. Öğrencilerin kendilerini en yetersiz gördükleri madde 13. madde olmuştur. Bu maddeyi 9. madde ($\bar{X}=3,78$) takip etmektedir. 9. madde “*Sınıf içindeki etkinlikleri öğrenciler arasında kargaşaya yol açmadan düzenleyebilirim.*” şeklindedir. Bu ifadeye yönelik olarak öğretmenlerin % 63,8’i kendilerini yeterli, % 3,9’u yetersiz, % 32,3’ü ise kısmen yeterli görmektedirler. Türkçe öğretmenlerinin üçüncü olarak en düşük ortalama puanı ($\bar{X}=3,89$) ile 1. ve 5. maddeden aldıkları görülmüştür. Birinci madde “*Alanımla ilgili olarak günlük ders planı hazırlayabilirim.*” şeklindedir. Bu ifadeyle öğretmenlerin % 77,9’u kendilerini yeterli, % 22’si kısmen yeterli görürken bu maddede kendini yetersiz gören öğretmen olmamıştır. Beşinci madde “*Hedef davranışları belirleyebilmede güçlük çekmem.*” şeklindedir. Bu ifadeyle öğretmenlerin % 80,3’ü kendilerini yeterli, % 25’i kısmen yeterli görürken bu maddede de kendini yetersiz gören öğretmen olmamıştır.

Sonuç ve Öneriler

Araştırmanın sonucuna göre Suriyelilere Türkçe öğretecek Türkçe öğretmenlerinin mesleki yeterlik algılarına ilişkin genel görünümüleri “iyi” düzeydedir ($x=124,063$). Bu durum Türkçe öğretmenlerinin yeni ve farklı bir alanda mesleklerini icra edecek olmalarına rağmen kendilerini “hazırbulunmuşluk” açısından iyi hissettiklerini göstermektedir. Yine de bu sonuç, olağanın dışında bir görünüm sergilemektedir. Kişisel bilgilerden elde edilen sonuçlara göre öğretmenlerin sosyal etkinliklere yeteri kadar katıldığı görülmüştür. Bu durumun,

öğretmenlerin yeterli algılarına olumlu bir etki yaptığı düşünülebilir. Öğretmenlerin boş zamanlarını kitap ve gazete okuyarak geçirmeleri özellikle kendi alanlarındaki mesleki bilgi ve yeterliklerine katkı sağlayacaktır.

Türkçe öğretmenlerinin mesleki yeterlikle ilgili algılarını gösteren Tablo 2'deki bulgular incelendiğinde öğretmenlerin sırasıyla “*Sesimi sınıf ortamına göre ayarlayabilir ve etkili bir biçimde kullanabilirim.*”, “*Öğrencilere eşit davranmada zorlanmam.*” ve “*Öğrencilerin sorularını (saçma, basit, gereksiz olsa bile) ciddiye alıp içtenlikle yanıtlayabilirim.*” maddelerinde kendilerini yeterli hissetmeleri dikkat çekicidir. Bu durumda öğretmenlerin özellikle doğru vurgu, tonlama yapabilme ve seslerini derste etkili kullanabilme konusunda kendilerini yeterli hissettikleri düşünülebilir. Benzer şekilde Zengin'in (2013) yaptığı araştırmada öğretmenler, beden dili ve sözel dili etkili kullanma konularında kendilerini oldukça yeterli görmekteyler. Böylelikle özellikle Türkçe öğretmenlerinin alanlarıyla öğretmenlik mesleğini birleştirebildikleri kanısına ulaşılabilir. Öğrencilere eşit davranmada zorlanmayacaklarını dile getiren öğretmenler; sınıfta demokratik bir ortam oluşturacaklarını ifade etmişlerdir. Son olarak öğrencilerin sorularına ciddiyetle ve içtenlikle cevap vereceklerini ifade etmeleri öğretmenlerin sabırlı ve öğrenci merkezli bir yaklaşımı tercih ettiklerini göstermektedir. Öğretmenlerin öğrencilerden gelen her türlü soruyu içtenlikle yanıtlayabilme yetisine sahip olduklarını düşünmeleri, kendilerini hazır hissettiklerini gösteren önemli işaretler arasında görülebilir. Morgil, Seçken ve Yücel'in (2004) yaptığı araştırmada da öğretmenler, öğrencilerden gelen sorulara cevap vermede istekli olduklarını göstermişlerdir.

Ancak Tablo 2'deki diğer bulgular incelendiğinde Türkçe öğretmenlerinin sırasıyla “*Zamanı dersin tüm aşamalarını gerçekleştirebilecek şekilde kullanabilirim.*”, “*Sınıf içindeki etkinlikleri öğrenciler arasında kargaşaya yol açmadan düzenleyebilirim.*” ve “*Hedef davranışları belirleyebilmede güçlük çekmem.*” maddelerinde kendilerini yetersiz hissettikleri görülmektedir. Bu durum; öğretmenlerin *zaman, sınıf yönetimi* ve *planlama* kavramlarında eksiklerinin olduğunu göstermektedir. Bu olumsuz algılar mesleğe yeni başlayacak öğretmenler için normal karşılanabilir. Neticede meslek tecrübesi olmayan, öğrencilerle birebir etkileşime girmeye hazırlanan her öğretmen adayı bu tür olumsuz düşünceler içinde olabilir.

Araştırmada elde edilen bulgular sonucunda şu önerilere yer verilmiştir:

1. Genelde yabancılara Türkçe öğretimi; özelde Suriyelilere Türkçe öğretimi alanında YÖK yeni programlar geliştirmeli veya özellikle Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı'nın öğretim programı bu yönde şekillendirilmelidir.

2. Görev yerlerine atanmadan önce proje kapsamında hizmet içi eğitime alınan Türkçe öğretmenlerine atandıktan sonra da geliştirici ve tamamlayıcı mesleki eğitimler verilmelidir.
3. Suriyelilere Türkçe öğretecek öğretmenlerin özellikle zamanı kullanma, sınıf yönetimi ve dersi planlama konularında hizmet içi eğitim ya da benzeri tamamlayıcı eğitimler almaları faydalı olabilir.
4. Suriyelilere Türkçe öğretecek Türkçe öğretmenlerinin mesleki yeterlik algılarının cinsiyet, öğretim programı, yaş, mezun oldukları üniversite gibi farklı değişkenlerle ilişkilendirildiği araştırmalar yapılması alana katkı sağlayabilir.
5. Aynı araştırmanın Suriyelilere Türkçe öğretecek sınıf ve Türk dili ve edebiyatı öğretmenleriyle yapılmasının da sonuçları bakımından önemli olacağı düşünülmektedir.

Sonuç olarak öğretmen yetiştirilmesinde öğretmen adaylarının ve göreve yeni başlayacak öğretmenlerin mesleki yeterlik algıları üzerinde önemle durulması gerekmektedir. Bu nedenle bu araştırma kapsamında ilk kez ele alınan Suriyelilerin eğitiminde görev alacak Türkçe öğretmenlerinin mesleki yeterlik algılarının farklı araştırma desenleriyle de incelenmesi, alana önemli katkılar sağlayabilir.

Kaynakça

- Akpınar, B., Turan, M. ve H. Tekataş (2004). *Öğretmen Adaylarının Gözüyle Sınıf Öğretmenlerinin Yeterlilikleri*. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Aydın, B., Bıçak, B. ve S. Kaya. (2010). *Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretmen Yeterliliklerini Kazanma Düzeylerine İlişkin Algıları*. 9. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu, 20-22 Mayıs 2010.
- Başaran, İ. E. (2004). *Yönetimde İnsan İlişkileri – Yönetimsel Davranış*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Benzer, F. (2011). *İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumlarında Görev Yapan Öğretmenlerin Özyeterlilik Algılarının Analizi*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Bülbül, Ş. M. ve S. M. Slogar (2012). *Öğretmen Özel Alan Yeterlilikleri Ne Kadar Özel: Pedagojik Alan Bilgisinin Yapısının Yeniden Gözden Geçirilmesi*. X. Ulusal Fen ve Matematik Eğitimi Kongresi, 27-30 Haziran, Niğde Üniversitesi

- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve F. Demirel (2014). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Çakır, Ö., Erkuş, A., ve Kılıç, F. (2004). *Öğretmenlik Meslek Bilgisi Programının Çeşitli Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi*. Mersin: Mersin Üniversitesi Yayınları.
- Çapri, B. ve Ö. Çelikkaleli (2008). Öğretmen Adaylarının Öğretmenliğe İlişkin Tutum ve Mesleki Yeterlik İnançlarının Cinsiyet, Program ve Fakültelerine Göre İncelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9 (15), 33-53.
- Çubukcu, F. (2010). Student Teachers' Perceptions of Teacher Competence and their Attributions for Success and Failure in Learning. *The Journal of International Social Research*, 3 (10), 213-217.
- Dede, Y. (2008). Matematik Öğretmenlerinin Öğretimlerine Yönelik Yeterlik Algıları. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6 (4), 741-757.
- Demiral, H., Baydar, F. ve İ. Gönen (2010). *Sınıf Öğretmenliği Özel Alan Yeterlilikleri Hakkında Öğretmen Adaylarının Görüşleri*. 9. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu, 20-22 Mayıs 2010. Elazığ Fırat Üniversitesi
- Ereş, F. (2010). İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Genel Alan Yeterlilikleri Kapsamındaki Kişisel ve Meslekî Değerler ile Meslekî Gelişim Yeterliliklerine İlişkin İlköğretim Müfettişlerinin Görüşleri, *G.Ü Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30 (2), 357-374.
- Gelen, İ. ve B. Özer (2008). Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterliliklerine Sahip Olma Düzeyleri Hakkında Öğretmen Adayları ve Öğretmenlerin Görüşlerinin Değerlendirilmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt:5 (9), 39-55.
- Göçer, A. (2015). Pedagojik Formasyon Eğitiminin Öğretmen Adaylarının Mesleğe Hazır Bulunuşluklarını Sağlamadaki İşlevleri, *Öğretmen Dünyası*, 422, 14-16.
- Gözütok, F. D. (1995). *Öğretmenlerin Demokratik Tutumları*. Ankara: Ekin Yayıncılık.
- Kahramanoğlu, R. ve Y. Ay (2013). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Özel Alan Yeterlilik Algılarının Çeşitli Değişkenler Açısından Analizi, *Sosyal Bilimler Dergisi*, 83. 285-301.
- Kahyaoglu, M. ve S. Yangın (2007). İlköğretim Öğretmen Adaylarının Mesleki Öz Yeterliliklerine İlişkin Görüşleri. *Kastamonu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15 (1), 73-84.
- Karacaoğlu, Ö. C. (2008). Öğretmen Yeterlilik Algıları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 5 (1). 70-97.
- Karasar, N. (2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayınları.

- Kök, M., Çiftçi, M. ve A. Ayık (2011). Öğretmenlik Mesleği Özel Alan Yeterliklerine İlişkin Bir İnceleme (Okul Öncesi Öğretmenliği Örneği). *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15 (1), 169-183.
- Köksal, N. (2008). Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterliklerinin Öğretmen, Müdür ve Bakanlık Yetkilileri Tarafından Değerlendirilmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (1) 23, 36-46.
- Kuşuoğlu, İ. H. (2004). *Sınıf Öğretmenliği Mezunu Aday Öğretmenlerin Kendi Algılarına Göre Sınıf Yönetimi Alanındaki Yeterliklerini Algılamalarına Görüşleri ve Önerileri*. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı.
- MEB (2008). *Öğretmenlik Yeterlikleri, Öğretmenlik Mesleği Genel ve Özel Alan Yeterlikleri*. Ankara: MEB Yayınları.
- Merter, F. ve S. Camuzcu (2010). *Bilgi Toplumunda İlköğretim Öğretmeninin Nitelikleri*. 9. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu. 20-22 Mayıs 2010. Elazığ Fırat Üniversitesi.
- Morgil, İ., Seçken, N. ve S. Yücel (2004). Kimya Öğretmen Adaylarının Öz-Yeterlik İnançlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *BAÜ Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 6 (1), 62-72.
- Oktay, A. ve Ö. P. Unutkan (2008). *Çağdaş Bir Okul veya Kurum Olma Sürecinde Öğretmenlik*. Kültür Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümü, Psikoloji Sempozyumu, 22 Mart, İstanbul.
- Öksüzöğlü, P. (2009). *Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Yeterlik Algıları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Mersin Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Özbek, R., Kahyaoglu, M. ve N. Özgen (2007). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 9 (2), 221-232.
- Slavin, R. E. (2000). *Educational Psychology: Theory and Practice*. Allyn and Bacon Pub, Boston.
- Şişman, M. (2007). *Eğitim Bilimine Giriş*. Ankara: Pegem Yayıncılık, Ankara.
- Taşdemir, M. (2007). *Sınıf Öğretmenlerinin Okul, Meslektaşları ve Kendi Mesleki Yeterliklerini Algılamaları*. Millî Eğitim, (174), 171-192.
- Taşgın, A. (2010). *Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterliklerinin Sınıf Öğretmenleri ve Sınıf Öğretmeni Adaylarının Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi (Öğretme ve Öğrenme Süreci Yeterlikleri-Öğrenmeyi, Gelişimi İzleme ve Değerlendirme Yeterlikleri)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi, Erzurum.

- Taşgın, A. ve S. Sönmez (2013). Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterliklerinin Sınıf Öğretmenleri Ve Sınıf Öğretmeni Adaylarının Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi (Öğretme ve Öğrenme Süreci Yeterlikleri-Öğrenmeyi, Gelişimi İzleme ve Değerlendirme Yeterlikleri), *Middle Eastern & African Journal of Educational Research*, 3, 80-90.
- Temizkan, M. (2008). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Üzerine Bir Araştırma. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6 (3), 461-486.
- Ülper, H. ve H. Bağcı (2012). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Dönük Öz Yeterlik Algıları. *Turkish Studies*, 7/2, 115-1131.
- Yerlikaya, O. ve Ü. Öner (2009). *Sınıf Öğretmenliği Programında Öğrenim Gören Öğretmen Adaylarının Sosyal Bilgiler Öğretimi Konusundaki Yeterliliklerine İlişkin Görüşleri*. 8. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitim Sempozyumu, 21-23 Mayıs 2009. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi.
- Yeşilyurt, E. (2011). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğinin Genel Yeterliklerine Yönelik Yeterlik Algıları, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9 (1), 71-100.
- Yurdağül, H., Erdem, M. ve S. Seferoğlu (2010). *Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterliklerine İlişkin Öğretmen Yetiştiren Kurumlardaki Öğretim Elemanlarının Görüşleri*. Uluslararası Öğretmen Yetiştirme Politikaları ve Sorunları Sempozyumu II, 16-18 Mayıs 2010.
- Zengin, M. (2013). Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenlerinin Eğitim Öğretim Yeterlik Algıları. *Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 15 (27), 1-28.

